

Downloaded via the EU tax law app / web

Esialgne tõlge

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

23. jaanuar 2019(*)

Eelotsusetaotlus – Töötajate vaba liikumine – Võrdne kohtlemine – Tulumaks – Sotsiaalkindlustusmaksed – Töötaja, kes lahkus töökohaliikmesriigist kalendriaasta jooksul – Pro rata temporis'e reegli kohaldamine maksete vähendamisele

Kohtuasjas C-272/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaade kõrgeim kohus) 12. mai 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. mail 2017, menetluses

K. M. Zyla

versus

Staatssecretaris van Financiën,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: Euroopa Kohtu president K. Lenaerts kümnenda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud F. Biltgen ja E. Levits (ettekandja),

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikku menetlust ja 30. mai 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- K. M. Zyla, esindaja: professor S. C. W. Douma,
- Madalmaade valitsus, esindajad: L. Noort ja M. K. Bulterman,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. van Beek ja M. Kellerbauer,

olles 11. juuli 2018. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artikli 45 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud K. M. Zyla ja Staatssecretaris van Financiën (Madalmaade rahanduse riigisekretär) vahelises vaidluses esimese poolt tasumisele kuuluvate sotsiaalkindlustusmaksete *pro rata temporis*'e vähendamise suuruse kindlaksmääramise üle.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 166, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72) artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad järgmisi sotsiaalkindlustusliike:

- a) haigushüvitised;
- b) sünnitus- ja sellega samaväärsed isadushüvitised;
- c) invaliidsushüvitised;
- d) vanadushüvitised;

[...]“.

4 Määruse artiklis 4 on ette nähtud:

„Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, võimaldatakse isikutele, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, iga liikmesrii[g]i õigusaktide alusel samasuguseid soodustusi ja nende suhtes kehtivad samasugused kohustused kui nimetatud riigi kodanike suhtes.“

5 Määruse artikli 5 punkt a on sõnastatud järgmiselt:

„Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti ning pidades silmas kehtestatud eri rakendussätteid, kohaldatakse järgmist:

- a) kui pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel on sotsiaalkindlustushüvitiste ja muu tulu saamisel teatavad õiguslikud tagajärjed, kohaldatakse nimetatud õigusakti asjakohaseid sätteid ka samaväärsete hüvitiste saamise suhtes, mis on saadud teise liikmesriigi õigusaktide alusel, või teises liikmesriigis saadud tulu suhtes.“

6 Määruse nr 883/2004 II jaotise „Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine“ artiklis 11 on ette nähtud:

„1. Isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, alluvad üksnes ühe liikmesriigi õigusaktidele. Sellised õigusaktid määratakse kindlaks kooskõlas käesoleva jaotisega.

[...]

3. Arvestades artiklites 12–16 sätestatud:

- a) liikmesriigis töötava või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isiku suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi õigusakte;

[...]

e) iga muu isiku suhtes, kelle suhtes ei kehti punktid a–d, kohaldatakse elukohajärgse liikmesriigi õigusakte [...].“

Madalmaade õigus

7 2001. aasta tulumaksuseaduse (Wet op de inkomstenbelasting 2001) artikli 8.1 kohaselt kogub maksuamet tulumaksu ja sotsiaalmaksu maksu kaudu, mida selle artikli kohaselt nimetatakse kombineeritud maksuks. Isiku poolt tasumisele kuuluva „kombineeritud maksu“ suuruse kindlaksmääramiseks liidetakse kokku töötulu pealt ja muudest tuluallikatest, nagu eluase ja hoiused, tasumisele kuuluv maks ja sotsiaalkindlustusmaksed. Selles artiklis on ette nähtud, et „kombineeritud maksu“ määr on määr, mis saadakse esimese astme maksumäära ja kohaldatavate maksete määra liitmisel. Seaduses on samuti ette nähtud, et selle „kombineeritud maksu“ summat võidakse vähendada, kusjuures „kombineeritud maksuvähendus“ selle artiklit tähenduses on tulumaksu vähenduse kogusumma koos sotsiaalkindlustusmaksetega seotud vähenduse summaga.

8 2001. aasta tulumaksuseaduse artikli 8.10 kohaselt on „üldine maksuvähendus“ kohaldatav kõigile maksumaksjatele. 2013. aastal oli see 2001 eurot.

9 Sotsiaalkindlustusmaksleid reguleerivad üldine vanaduspensioni seadus (Algemene Ouderdomswet), üldise toitjakaotuspensioni seadus (Algemene Nabestaandenwet) ja meditsiiniliste erikulude üldise kindlustuse seadus (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). Nendes kolmes kindlustussüsteemis kindlustatud isikuteks on Madalmaade residendid ja sellised mitteresidendid, kes maksavad selles liikmesriigis töötamise eest saadud töötasult tulumaksu.

10 Sotsiaalkindlustuse rahastamise seaduse (Wet financiering sociale verzekeringen, edaspidi „WFSV“) artiklis 9 on sätestatud:

„Tasumisele kuuluvad sotsiaalkindlustusmaksed on sotsiaalkindlustusmaksed, mida on vähendatud makseid tegeva isiku suhtes kohaldatava sotsiaalkindlustusmaksetega seotud vähenduse võrra.“

11 WFSV artikli 12 lõike 1 punktides a–c on määratletud sotsiaalkindlustusmaksete „üldise vähenduse“ kord. Selle sätte lõikes 3 on täpsustatud, et vähendusele on õigus igaühel, kes on makseid teinud kogu kalendriaasta vältel.

12 Sotsiaalkindlustuse rahastamise seaduse rakendamise määruse (Regeling Wet financiering sociale verzekeringen, edaspidi „rakendusmäärus“) artiklis 2.6a on ette nähtud:

„Isikute puhul, kes peavad muudel põhjustel kui oma surma tõttu maksma sotsiaalkindlustusmaksleid ainult ühe osa vältel kalendriaastast, vähendatakse WFSV artikli 12 lõike 1 punktides a, b ja c ette nähtud maksuvähenduse sotsiaalkindlustusmaksetest tulenevat osa ajaliselt proportsionaalselt perioodiga, mil kehtis kohustus tasuda sotsiaalkindlustusmaksleid asjaomase kalendriaasta eest.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

13 Poola kodanik K. M. Zyla töötas Madalmaades 1. jaanuarist kuni 21. juunini 2013, mil ta oli kindlustatud Madalmaade üldises sotsiaalkindlustussüsteemis ja pidi maksma sellega seotud sotsiaalkindlustusmaksleid. K. M. Zyla läks seejärel Poola, kus ta asus elama ning 2013. aastal ta ei töötanud.

14 Madalmaades 2013. aastal tehtud töö eest sai K. M. Zyla tulu 9401 eurot. Sellelt tulult peeti kinni tulumaks summas 1399 eurot. Asjaomane isik pidi tasuma ka sotsiaalkindlustusmaksleid summas 2928 eurot. Selle aasta kohta maksuteate koostamisel kohaldati K. M. Zylale riigisisese õiguse alusel Madalmaade residendina üldist maksuvähendust, mis puudutas nii tulumaksu kui ka sotsiaalkindlustusmaksleid. Tasumisele kuuluvat tulumaksu ja sotsiaalkindlustusmaksleid vähendati seega üldise vähenduse alusel 1254 eurot ja töötajatele kohaldatava vähenduse alusel 840 eurot. Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et kuna asjaomane isik ei olnud alates 22. juunist 2013 enam kohustatud sotsiaalkindlustusmaksleid tegema, vähendas maksuhaldur rakendusmääruse artikli 2.6a kohaselt nende maksetega seotud üldise vähenduse osa proportsionaalselt perioodiga, mil K. M. Zyla oli 2013. aastal kohustatud maksleid tegema.

15 Kuna rechtbank Zeeland-West-Brabant (Zeeland-West-Brabanti esimese astme kohus, Madalmaad) jättis rahuldamata kaebuse, mille K. M. Zyla esitas selle maksuotsuse peale ja milles ta väidab, et rakendusmääruse artikli 2.6a tulemusel koheldakse residentide ja mitteresidentide erinevalt, mis kujutab endast ELTL artikliga 45 tagatud töötajate vaba liikumise takistust, esitas K. M. Zyla selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Gerechtshof 's-Hertogenboschile (s'-Hertogenboschi apellatsioonikohus, Madalmaad). Apellatsioonikohus jättis samuti rahuldamata põhikohtuasja kaebaja nõuded põhjusel, et kuna ta töötas Madalmaades ELTL artikli 45 tähenduses vaid teatud aja jooksul, siis ei saanud ta nõuda sotsiaalkindlustusmaksletega seotud üldise vähendamise kogu osa kohaldamist. Apellatsioonikohus märgib veel, et riigisisene õigusnorm, mis näeb ette selle üldise vähenduse summa piiramist, ei näe ette erinevat kohtlemist, kuna seab vähenduse suuruse sõltuvusse sellest, kas isik on riiklikus sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud või mitte, ning maksete tegemise kestusest.

16 Hoge Raad der Nederlandenil (Madalmaade kõrgeim kohus), kellele asjaomane isik esitas kassatsioonkaebuse, on tekkinud küsimus, kas K. M. Zyla suhtes kohaldatud osaline vähendamine on kooskõlas liidu õiguse ja eeskätt Euroopa Kohtu praktikaga.

17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et ELTL artiklit 45 on võimalik tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus sotsiaalkindlustusmakslet vähendamise kohaldamine proportsionaalselt maksukohustuslase kindlustusperioodiga, kuid tal on siiski tekkinud küsimus, kas töötajal, kes sai kogu aastasissetuleku liikmesriigis, kus ta ei ela või enam ei ela, ei peaks olema õigust sotsiaalkindlustusmaksletega seotud vähenduse osale täies ulatuses, kuigi töötaja ei olnud selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud kogu aasta vältel.

18 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden (Madalmaade kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis näeb ette, et töötaja, kes vastavalt [nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes, mida on muudetud ja ajakohastatud nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 (EÜT 1997, L 28, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 3)] või määrusele nr 883/2004 on selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis vaid ühe osa vältel kalendriaastast kindlustatud, saab sotsiaalkindlustusmakslet sissenõudmisel kasutada proportsionaalselt kindlustusperioodi ajalise kestusega ainult osa sotsiaalkindlustusmakslet üldisest maksuvähendusest, kui töötaja ei ole ülejäänud kalendriaasta kestel selle liikmesriigi

sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud, elab sel perioodil teises liikmesriigis ja on (peaaegu) kogu aastasissetuleku saanud esimesena nimetatud liikmesriigis?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sisuliselt oma küsimusega selgitada, kas ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis näeb töötaja poolt tasumisele kuuluvate sotsiaalkindlustusmaksete suuruse kindlaksmääramiseks ette, et nende maksetega seotud maksuvähendus, millele on töötajal õigus kalendriaasta jooksul, on proportsionaalne perioodiga, mille jooksul töötaja on kindlustatud selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis, välistades seega aastasest vähendusest osa, mis on proportsionaalne ajavahemikuga, mille jooksul töötaja ei olnud sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ja elas teises liikmesriigis, kus ta kutsetegevusega ei tegelenud.

20 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kuulub ELTL artikli 45 kohaldamisalasse elukohast ja kodakondsusest olenemata selline Euroopa Liidu kodanik, kes teostab töötajate õigust vabalt liikuda ja töötab päritoluliikmesriigist erinevas liikmesriigis (7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus DW, C?651/16, EU:C:2018:162, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).

21 Järelikult kuulub Poola kodaniku K. M. Zyla, kes suundus Madalmaadesse, et seal töötada 1. jaanuarist 21. juunini 2013, olukord ELTL artikli 45 kohaldamisalasse.

22 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb samuti, et ELTLis sisalduvad isikute liikumisvabadust käsitlevad sätted tervikuna on mõeldud liidu kodanike jaoks liidu territooriumil mis tahes erialase töö tegemise lihtsustamiseks ja nende sätetega on vastuolus meetmed, mis võivad kahjustada nende kodanike huve, kui nad soovivad arendada majandustegevust mõne teise liikmesriigi territooriumil (7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus DW, C?651/16, EU:C:2018:162, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Õigusnormid, mis takistavad liikmesriigi kodanikul lahkuda päritoluriigist, et teostada oma õigust vabalt liikuda, või seda pärsivad, kujutavad endast seega selle vabaduse takistust, isegi kui neid kohaldatakse sõltumatult asjaomaste töötajate kodakondsusest (16. veebruari 2006. aasta kohtuotsus Rockler, C?137/04, EU:C:2006:106, punkt 18, ning 16. veebruari 2006. aasta kohtuotsus Öberg, C?185/04, EU:C:2006:107, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 Selle kohta tuleb meelde tuletada, nagu tegi Madalmaade valitsus oma kirjalikes seisukohtades, et ELTL artiklis 45 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega ei ole keelatud mitte ainult ilmne diskrimineerimine kodakondsuse alusel, vaid ka igasugune varjatud diskrimineerimine, mis mõne muu tunnuse järgi vahet tehes toob faktiliselt kaasa samasuguse tagajärje. Riigisisene õigusnorm, mida kohaldatakse küll kodakondsusel vahet tegemata, kuid mis ei ole objektiivselt põhjendatud ega taotletava eesmärgiga proportsionaalne, kujutab endast kaudset diskrimineerimist, kui see võib oma olemuselt negatiivselt mõjutada pigem võõrtöötajaid kui selle riigi töötajaid ning kui seetõttu tekib oht, et esimesena mainitud koheldakse halvemini (5. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken, C?514/12, EU:C:2013:799, punktid 25 ja 26).

25 Antud juhul puudutab rakendusmääruse artikli 2.6a samamoodi kõiki isikuid, kes ei pea tasuma sotsiaalkindlustusmakseid kalendriaasta ühe osa vältel, tegemata vahet nende kodakondsuse alusel. Nagu tõdes kohtujurist oma ettepaneku punktis 47, ei näe see säte seega ette mingit otsest diskrimineerimist kodakondsuse alusel.

26 Ent selleks, et meedet saaks pidada kaudselt diskrimineerivaks, ei pea selle mõju tingimata olema niisugune, et see soodustab kõiki oma riigi kodanikke või asetab ebasoodsamasse olukorda

ainult teiste liikmesriikide kodanikud, mitte riigi enda kodanikud (vt selle kohta 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Larcher, C?523/13, EU:C:2014:2458, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika). Pealegi tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktides 22 ja 23 viidatud kohtupraktikast, et isegi töötajate vaba liikumise takistused, mis ei ole diskrimineerivad, on põhimõtteliselt ELTL artikliga 45 keelatud.

27 Käesolevas asjas tuleb selleks, et teha kindlaks, kas määruse artikkel 2.6a on kaudselt diskrimineeriv meede või töötajate vaba liikumise takistus, esiteks kindlaks teha, kas see säte on maksualane või sotsiaalset laadi, kuna kohaldatavad liidu õigusnormid on ühel või teisel juhul erinevad.

28 Sellega seoses tuleb märkida, nagu tõdetud käesoleva kohtuotsuse punktides 7 ja 14, et sotsiaalkindlustusmakssetega seotud maksuvähendus on kindlaks määratud õigusnormides, mis käsitlevad tulumaksu arvutamist ja mis kombineerivad ühel ajal füüsilise isiku tulumaksuga maksustavate isikute tulumaksu sissenõudmise korra nende sotsiaalkindlustusmaksete sissenõudmise korraga.

29 Kuid isegi kui sotsiaalkindlustusmaksed nõutakse sisse kombineeritult, suunatakse maksutulu üldisesse riigieelarvesse, sotsiaalkindlustusmaksed suunatakse aga vastavalt sellesse sotsiaalkindlustusskeemi, mille jaoks asjaomast sotsiaalkindlustusmaksset sisse nõutakse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et maksuvähenduse ülesehituses tehakse vahet maksust tuleneva osa ja sotsiaalkindlustusmaksetest tuleneva osa vahel. Ta lisab, et WFSV artikli 12 lõike 1 kohaselt saab üldise maksuvähenduse sotsiaalkindlustusmaksetest tulenevat osa kasutada ainult siis, kui asjaomane isik on kohustatud tasuma sotsiaalkindlustusmaksleid.

30 Sellest järeldub, et põhikohtuasjas asjasse puutuv liikmesriigi õigusnorm puudutab makse, mida kasutatakse spetsiaalselt ja otseselt sotsiaalkindlustuse rahastamiseks. Õigusnormil on seega otsene ja piisavalt asjakohane seos seadustega, mis reguleerivad määruse nr 883/2004 artiklis 3 loetletud sotsiaalkindlustusliike, ja see kuulub seega selle määruse kohaldamisalasse (vt selle kohta 26. veebruari 2015. aasta kohtuotsus de Ruyter, C?623/13, EU:C:2015:123, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika). Põhikohtuasja vaidlus puudutab seega töötajate vaba liikumise võimalikku piirangut, mis tuleneb sotsiaalset laadi meetmest, mis on lahutamatu osa riigi sotsiaalkindlustussüsteemist.

31 Neil asjaoludel ei ole töötulu maksustamise tingimusi puudutavast kohtupraktikast tulenevad põhimõtted, mis tulenevad eelkõige 14. veebruari 1995. aasta kohtuotsusest Schumacker (C?279/93, EU:C:1995:31) ja 16. oktoobri 2008. aasta kohtuotsusest Renneberg (C?527/06, EU:C:2008:566), millele K. M. Zyla viitas oma seisukohtades, kohaldatavad sellises olukorras nagu põhikohtuasjas.

32 Seda hinnangut ei sea kahtluse alla asjaolu, mida toonitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kompensatsioonimehhanism võimaldab sotsiaalkindlustusmaksete vähendamise ühe osa maha arvata tulumaksust, vähendades viimast, kui sotsiaalkindlustusmaksete summa on väiksem nende maksetele kohaldatavast vähendusest.

33 Nimelt on Euroopa Kohtul juba olnud võimalus tõdeda, et Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isikud saavad sotsiaalkindlustusel põhinevaid maksuvähendamisi kasutada ainult erandjuhtudel, kuna ainult juhul, kui kindlustatud isikule ei ole maksete vähendamisi võimalik tasumisele kuuluvate maksete kaudu hüvitada, saab ta taotleda nende mahaarvamist maksust (vt selle kohta 8. septembri 2005. aasta kohtuotsus Blanckaert, C?512/03, EU:C:2005:516, punkt 47). Järelikult ei mõjuta käesoleva kohtuotsuse punktis 32 osutatud kompensatsioonimehhanismi olemasolu Madalmaade õiguses ette nähtud sotsiaalkindlustusmaksete vähenduse laadi, mille eesmärk – nagu märkis kohtujurist oma

ettepaneku punktis 56 – on konkreetselt leevendada majanduslikku koormust, mida kujutavad endast töötajale sotsiaalkindlustusmaksed.

34 Samas nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et kuigi liikmesriigid säilitavad põhimõtteliselt pädevuse korraldada oma sotsiaalkindlustussüsteemi, peavad nad siiski selle pädevuse teostamisel austama liidu õigust, eriti töötajate vaba liikumist puudutavaid aluslepingu sätteid (vt eelkõige 13. juuli 2016. aasta kohtuotsus Pöpperl, C-187/15, EU:C:2016:550, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Kuna põhikohtuasjas asjasse puutuv liikmesriigi õigusnorm kuulub Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemi, tuleb teiseks kindlaks teha, kas see õigusnorm kui selline kujutab endast kaudset diskrimineerivat meetet või töötajate vaba liikumise takistust.

36 Sellega seoses, nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 30, kuulub K. M. Zyla olukord määrusest nr 883/2004 tulenevate sotsiaalkindlustuse valdkonna kooskõlastusnormide kohaldamisalasse.

37 Selle kohta tuleb meenutada, et selleks, et tagada töötajate vaba liikumine liidus, lähtudes töötajate võrdse kohtlemise põhimõttest eri liikmesriikide õigusaktide kohaselt, on määruses nr 1408/71 ja seejärel määruses nr 883/2004 sätestatud kooskõlastussüsteem, mis reguleerib kohaldatava õiguse kindlaksmääramist eelkõige nende töötajate suhtes, kes erinevatel asjaoludel kasutavad oma õigust vabale liikumisele (26. veebruari 2015. aasta kohtuotsus de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Kollisiooninormide süsteemi täielikkuse tulemusena piiratakse kõigi liikmesriikide seadusandjate pädevust määrata nende asjasse puutuva riigisisese õiguse ulatust ja kohaldamistingimusi seoses isikutega, kelle suhtes see õigus kehtib, ja seoses territooriumiga, kus tekivad riigisiseste sätete õiguslikud tagajärjed (26. veebruari 2015. aasta kohtuotsus de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

39 Põhikohtuasjas oli K. M. Zylale määruse nr 883/2004 artikli 11 lõike 1 ja lõike 3 punkti a kohaselt ajal, mil ta töötas Madalmaades, kohaldatavad selle liikmesriigi õigusnormid ning ta oli kindlustatud Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis. Sellest kindlustatusest tulenevalt kohaldati K. M. Zylale sel perioodil sotsiaalkindlustusmaksetega seotud vähendust. Kuna aga K. M. Zyla ei olnud enam Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ja järelikult ei pidanud pärast Madalmaadest lahkumist ja päritoluriiki naasmist enam makseid tasuma, siis ei kohaldatud talle rakendusmääruse artikli 2.6a kohaselt sotsiaalkindlustusmaksetega seotud vähenduse summat täies ulatuses.

40 Põhikohtuasjas asjasse puutuv õigusnorm tõi seega erineva kohtlemise kaasa K. M. Zyla ja kogu selle aasta jooksul Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isiku vahel ainult 2013. aasta teises pooles. Nimelt oli sellisel isikul, isegi kui ta sarnaselt K. M. Zylale ei saanud aasta teisel poolel enam tulu, õigus maksete vähendamisele täies ulatuses, mis eelisjärjekorras arvati maha sotsiaalkindlustusmaksetest ning seejärel tema maksudest. See tähendab, et sama suure sissetuleku korral kogu aasta vältel Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud isikule sotsiaalkindlustusmaksetega seotud vähenduse täies ulatuses kohaldamise tulemusel on sotsiaalkindlustusmakse- või isegi maksukoorem väiksem kui isikul, kes selles süsteemis sama aasta jooksul enam kindlustatud ei ole.

41 Ent arvestades määruse nr 883/2004 artikli 11 lõikes 1 ette nähtud reeglit, et sotsiaalkindlustuse valdkonnas kohaldatakse ainult ühe riigi õigust, ja selle artikli lõike 3 punktis e ette nähtud reeglit, et isikule, kes ei tööta või tegutse füüsilisest isikust ettevõtjana, kohaldatakse ainult tema elukoha liikmesriigi õigusnorme, ei saanud K. M. Zyla olukorras olev isik kuuluda

Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemi pärast seda, kui ta lõpetas selles liikmesriigis kutsetegevuse ega elanud seal enam.

42 Sellest jäeldub, et nagu märkis õigesti kohtujurist oma ettepaneku punktis 63, tuleb asjasse puutuvate õigusnormide laadist lähtuvalt tuvastada objektiivne erinevus sellise isiku olukorra vahel, kes nagu K. M. Zyla ei ole enam asjaomase aasta jooksul kindlustatud Madalmaade sotsiaalkindlustussüsteemis, ning sellise töötaja vahel, kes on endiselt selles sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud kogu sama aasta jooksul.

43 Euroopa Kohus on veel leidnud, et riikliku sotsiaalkindlustussüsteemi sisemisest loogikast tuleneb, et maksete vähendamisi võimaldatakse ainult isikutele, kes on kohustatud neid tasuma, st selles süsteemis kindlustatud isikutele (8. septembri 2005. aasta kohtuotsus Blanckaert, C?512/03, EU:C:2005:516, punkt 49).

44 Lisaks, nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 22, on kõikide isikute vaba liikumist käsitlevate aluslepingu sätete eesmärk hõlbustada igasugust liidu kodanike kutsetegevust liidu territooriumil ning nendega on vastuolus meetmed, mis võivad seada niisuguseid kodanikke ebasoodsamasse olukorda, kui nad soovivad tegeleda majandustegevusega mõne teise liikmesriigi territooriumil kui nende päritoluliikmesriik. Selles kontekstis on liikmesriikide kodanikel eelkõige õigus – mille annab neile vahetult EL toimimise leping – lahkuda oma päritoluriigist ja minna mõne teise liikmesriigi territooriumile ja seal elada, et tegeleda seal majandustegevusega (18. juuli 2017. aasta kohtuotsus Erzberger, C?566/15, EU:C:2017:562, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Kuid liidu esmane õigus ei taga töötajale seda, et liikumine teise liikmesriiki kui tema päritoluliikmesriik ei mõjuta tema sotsiaalkindlustust, kuna sõltuvalt erinevustest liikmesriikide süsteemide ja õigusnormide vahel võib selline liikumine olla asjaomase isiku jaoks seoses sotsiaalkindlustusega erinevatel juhtudel enamal või vähemal määral soodsam või ebasoodsam (18. juuli 2017. aasta kohtuotsus Erzberger, C?566/15, EU:C:2017:562, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika). Nimelt tagab liidu õigus üksnes selle, et muu liikmesriigi territooriumil kui päritoluliikmesriik töötavatele töötajatele kohaldatakse samu tingimusi, kui selle muu riigi töötajatele.

46 Eeltoodut arvestades ei saa rakendusmääruse artiklit 2.6a pidada kaudselt diskrimineerivaks sätteks ega töötajate vaba liikumise takistuseks, mis mõlemad on ELTL artikliga 45 keelatud.

47 Viimaks, vastupidi Euroopa Komisjoni väidetule ei sea seda hinnangut kahtluse alla 26. jaanuari 1999. aasta kohtuotsus Terhoeve (C?18/95, EU:C:1999:22) või 8. mai 1990. aasta kohtuotsus Biehl (C?175/88, EU:C:1990:186).

48 Nimelt puudutas nendest kahest kohtuotsusest esimene sotsiaalkindlustusmaksleid, mida tuleb tasuda töötajal, kes on vaid lähetatud päritoluliikmesriigist ja kes järelikul määruses nr 1408/71 ette nähtud kooskõlastusnormide kohaselt oli kogu asjaomasel perioodil endiselt kindlustatud selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis, vaatamata tema lähetamisele teise liikmesriiki. Selline olukord erineb põhimõtteliselt sellisest olukorrast nagu käesolevas asjas, kus töötaja ei ole enam kindlustatud liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis pärast seda, kui ta on seal lõpetanud kutsetegevuse ja viinud oma alalise elukoha üle teise liikmesriiki.

49 Seoses teise kohtuotsusega piisab, kui tõdeda, et selles vaatluse all erinev kohtlemine ei olnud erinevalt käesolevas asjas vaadeldust seotud liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemiga ning järelikult ei kuulunud sotsiaalkindlustusõigusnormide kooskõlastamise süsteemi, mis oli ette nähtud määruses nr 1408/71, mis on hiljem asendatud määrusega nr 883/2004.

50 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis näeb töötaja poolt tasumisele kuuluvate sotsiaalkindlustusmaksete suuruse kindlaksmääramiseks ette, et nende maksetega seotud maksuvähendus, millele on töötajal õigus kalendriaasta jooksul, on proportsionaalne perioodiga, mille jooksul töötaja on kindlustatud selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis, välistades seega aastasest vähendusest osa, mis on proportsionaalne ajavahemikuga, mille jooksul töötaja ei olnud sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ja elas teises liikmesriigis, kus ta kutsetegevusega ei tegelenud.

Kohtukulud

51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

ELTL artiklit 45 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis näeb töötaja poolt tasumisele kuuluvate sotsiaalkindlustusmaksete suuruse kindlaksmääramiseks ette, et nende maksetega seotud maksuvähendus, millele on töötajal õigus kalendriaasta jooksul, on proportsionaalne perioodiga, mille jooksul töötaja on kindlustatud selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemis, välistades seega aastasest vähendusest osa, mis on proportsionaalne ajavahemikuga, mille jooksul töötaja ei olnud sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustatud ja elas teises liikmesriigis, kus ta kutsetegevusega ei tegelenud.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: hollandi.